

Overhalla kommune

– positiv, frisk og framsynt

Saksmappe: 2020/691

Saksbehandler:
Jonas Sørensen

Saksframlegg

Sluttbehandling – Kommunal planstrategi 2020-2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet	108/20	10.11.2020
Kommunestyre	79/20	22.12.2020

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunal planstrategi for perioden 2020-2023, datert august 2020, vedtas som framlagt.

Hjemmel for vedtaket er:

Behandling i Formannskapet - 10.11.2020

Behandlet.

Innstilling i Formannskapet - 10.11.2020, enst.:

Kommunedirektørens forslag til vedtak vedtas.

Behandling i Kommunestyre - 22.12.2020

Behandlet.

AP v/ Kai Terje Dretvik foreslo følgende tilleggsforslag:

«Nærings- og utviklingsplan - revideres hvert 2. år.»

Votering:

Det ble stemt over kommunedirektørens forslag som ble enstemmig vedtatt.
Deretter ble det stemt over

Vedtak i Kommunestyre - 22.12.2020, enst.:

Kommunedirektørens forslag til vedtak, med Kai Terje Dretvik (AP) sitt tilleggsforslag vedtas:

Kommunal planstrategi for perioden 2020-2023, datert august 2020, vedtas som framlagt.
Nærings- og utviklingsplan revideres hvert 2. år.

Utsendte vedlegg:

Kommunal planstrategi 2020 – 2023, datert oktober 2020

Ikke utsendte vedlegg:

Direktoratet for mineralforvaltning, brev datert 5.10.2020
Sametinget, brev datert 14.10.2020
Fylkesmannen i Trøndelag, brev datert 20.10.2020
Bane NOR, brev datert 20.10.2020
Mattilsynet, brev datert 21.10.2020
Fylkeskommunen, brev datert 27.10.2020
Særutskrift – Forslag til Kommunal planstrategi 2020 – 2023 - høring, KOM-sak 47/20, 22.09.2020

Saksopplysninger

Den kommunale planstrategien er en oversikt over kommunens planer, og en prioritering av det kommunale planarbeidet. Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering utarbeide og vedta en kommunal planstrategi, jf. [pbl § 10-1](#).

Formålet med planstrategien er at den skal vise en politisk prioritering av det totale planbehovet i kommunestyreperioden, og herunder være grunnlag for å vurdere om gjeldende kommuneplan eller deler av denne helt eller delvis skal revideres.

Gjeldende planstrategi for perioden 2016 – 2020 ble vedtatt av kommunestyret i sak 61/17, 14.11.2017. Det ble i dette vedtaket vedtatt en oppstart av rullering/revisjon av gjeldende kommuneplan (samfunns- og arealdel). Oppstart av planarbeidet med kommuneplanen ble kunngjort i mars 2018 og planprogrammet ble vedtatt av kommunestyret i sak 36/18, 19.06.2018. Av ulike årsaker har dette arbeidet ikke hatt ønsket progresjon, men en er godt i gang med samfunnsdelens medvirkningsfase. Arbeidet med arealdelen er også startet opp igjen, og det vil framover bli arbeidet parallelt med samfunnsdelen. Med bakgrunn i dette, anses det ikke for nødvendig å vedta på nytt et punkt om revisjon av kommuneplanen.

I arbeidet med planstrategien skal kommunen innhente synspunkter fra statlige og regionale fagmyndigheter, samt nabokommuner. For øvrig står kommunen fritt i hvor bred medvirkning man skal ha i arbeidet med planstrategien.

Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Forslag til kommunal planstrategi 2020 – 2023 ble vedtatt utlagt til offentlig ettersyn av kommunestyret i sak 47/20, 22.09.2020, i perioden 25.09.20 – 23.10.2020. Varsel om offentlig ettersyn ble kunngjort på kommunens hjemmeside, og offentlige fagmyndigheter og nabokommuner ble varslet særskilt per brev datert 14.05.2020.

Det er mottatt 6 høringsuttalelser, og følgende har gitt uttalelse; Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), Sametinget, Fylkesmannen i Trøndelag, Bane NOR, Mattilsynet og Trøndelag fylkeskommune.

Vurdering

Sammendrag av innkomne høringsuttalelser gitt med fortløpende vurdering av kommune-
direktøren.

- *Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), brev datert 5.10.20*

DMF anbefaler at Overhalla gjør en vurdering av om eksisterende plangrunnlag i tilstrekkelig grad bidrar til å sikre god og langsiktig forvaltning av kommunens mineralressurser. Videre bør det gjøres en vurdering av om kommunen har tilgang på nødvendige mineralske ressurser for realisering av planlagt utvikling og utbygging.

DMF anbefaler at temaet mineralressurser også tas inn i overordnede føringer i samfunnsdelen til kommuneplanen. Slik vil grunnlaget for videre behandling av mineralske ressurser og områder for råstoffutvinning være vurdert før revisjon av arealdelen til kommuneplanen. DMF anbefaler videre at det blir vurdert å utarbeide en temaplan for mineralressurser, som inkluderer lokal forvaltning av ressursene.

Vurdering:

Uttalelsen tas til etterretning, og vurderes nærmere i forbindelse med pågående kommuneplanarbeid.

- *Sametinget, brev datert 14.10.20*

Sametinget vil minne Overhalla kommune at samisk reindrift er til stede i kommunen, og at reindriften må involveres tidlig i arealsaker.

Videre ber Sametinget Overhalla kommune at hensynet til samiske kulturminner vektlegges og konkretiseres i kommuneplanleggingen.

Vurdering:

Tas til etterretning, og vurderes nærmere i forbindelse med pågående kommuneplanarbeid.

- *Fylkesmannen i Trøndelag, brev datert 20.10.20*

Overordnede føringer

Planstrategien er et folkeopplysningsdokument, og det kan med fordel også synliggjøres at en bærekraftig økonomi er ryggraden i lokalsamfunnet, og at eventuelle endringer i økonomiske rammer vil kunne kreve prioriteringer i tiden som kommer.

Fylkesmannen oppfordrer kommunen til å se hen til kunnskapen fra arbeidet som ble gjennomført i forbindelse med kommunereformen, spesielt med tanke på de utfordringene som da ble identifisert og hvordan Overhalla kommune ønsker å møte disse.

Landbruk

Jordareal blir lagt press på av den utviklingen og tiltakene som skjer i Overhalla. Derfor bør det å opprettholde landbrukets ressursgrunnlag være et gjennomgående tema i kommunens strategiske planlegging. Som et viktig og nyttig verktøy i arealforvaltningen nevner vi at regional plan for arealbruk i Trøndelag planlegges vedtatt av fylkestinget i april 2021.

Det er viktig at Overhalla følger opp det gode arbeidet som ble gjort i Midtre Namdal Samkommune. Noe som innebærer å føre en aktiv fremtidsrettet landbrukspolitikk ved å lage egne planer for miljø- og landbruksforvaltningen i kommunen

Reindrift

Fylkesmannen minner om at Åarjel-Njaarke sitje (Vestre Namdal reinbeitedistrikt) og Tjåehkere sitje (Østre Namdal reinbeitedistrikt) har beiterett i Overhalla kommune. Av den grunn vil tidlig involvering av

reindrifta være avgjørende, både for å kartlegge arealbehovet og mulige fremtidige konfliktområder knyttet til kommunens utviklings- og innsatsområder.

Klima og miljø

De nasjonale forventningene til kommunene er at de skal skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning

Det anbefales videre at Overhalla kommune ser på klima og miljø i sammenheng med flere tema – gjerne i en sektorovergripende plan som samfunnsdelen. Dette kan bidra til at målene og strategiene bli implementert hos flere ulike etater.

Andre temaer som kan høre sammen innen klima og miljø er, klimaregnskap og klimatilpasning med samordnet bolig-, areal og transportplanlegging og bevaring og restaurering av myr. Naturmangfold henger sammen med friluftsliv, klimatilpasning og arealbruk for å nevne noen. Videre er det viktig at kommunen bevarer plante og dyrelivet og tar hensyn til dette når tiltak blir utført i kommunen.

Det foreslås utarbeidet strategier for temaene friluftsliv, stil- og løypenett, motorferdsel i utmark, strandsoner langs vassdrag, varig verna vassdrag, klima, klimatilpasning, naturmangfold, forurensning, sykkelveier og samordnet bolig-, areal, og transportplanlegging. Om disse temaene er del av samme plan vil det være enklere å se dem i sammenheng der det er naturlig. Også plan for vann og avløp kan være nyttig å se på i sammenheng med noen av de andre temaene som her er omtalt. Andre strategier som Overhalla kommune bør ha er strategi for arealbruk (næring, bolig m.m.) og strategi for fritidsbebyggelse som bør ses i sammenheng med flere tema som er nevnt over.

Kunnskap om naturmangfoldet bør ligge til grunn for all arealplanlegging, og kommunen er nå i gang med å utarbeide en plan for naturmangfold. Kunnskapsgrunnlaget i Overhalla kommune er grovt sett relativt gammelt, og det er derfor behov for et bedre kunnskapsgrunnlag. Uansett om kommunen velger å utarbeide en egen plan for naturmangfold, eller å slå sammen plan for klima. Og miljø eller innlemme strategier for temaene i samfunnsdelen, er slike strategier for naturmangfold et veldig nyttig grunnlag i videre arealplanlegging, og kan bidra til å gjøre planleggingen mer forutsigbar. Det er også nyttig å ha god oversikt over naturmangfoldet for bedre å kunne planlegge løyper og sier og annen friluftslivsbruk. Noen naturområder er mer sårbare for stor ferdsel enn andre, og kanalisering av ferdsel til mindre sårbare områder, eller til mindre sårbare tider av året, er alltid positivt. Dersom kommunen har naturtyper som krever skjøtsel som for eksempel slåttemark, kan en også utarbeide strategier for bevaring av natur gjennom skjøtsel.

Helse og omsorg

Folkehelse:

Det anbefales at en rullering og oppdatering av oversiktsdokumentet kan bidra til bevisstgjøring om utfordringer som kommunen bør ta hensyn til ved videre planbehov. Videre kommer det ikke tydelig fra planstrategien hvilke folkehelseutfordringer kommunen har. Ut fra folkehelsebarometeret fra Folkehelseinstituttet kan et viktig tema være utenforskap/ensomhet blant ungdommen og at kommunen kommer negativt ut for opplevd trivsel i lokalmiljøet og på skolen, men bildet kan ha endret seg siden 2017 da ungdomsundersøkelsen sist ble gjennomført.

Ifølge utkastet til planstrategi skal det ikke skrives en egen folkehelseplan. Selv om viktige folkehelse tema berøres i annet planverk som Ruspolitisk handlingsplan og Handlingsplan mot vold i nære relasjoner, kan en egen folkehelseplan styrke bevisstheten om og momentet i folkehelsearbeidet. Dette ved tydelig plassering av roller og ansvar med forankring i ledelse og de involverte sektorene

Helse- og omsorgstjenester:

Det oppfattes at planstrategien ikke er uttømmende når det gjelder behovet for sektorplanlegging, men en helhetlig plan for helse- og omsorgstjenestene er det trolig behov for. Sektorens utfordringsbilde fremover begrunnet dette. Om kommunen skal opprettholde bærekraftige helse – og omsorgstjenester kan omstilling og eventuelt strukturendringer være nødvendig. Tilgang på kompetanse blir kritisk viktig. Kommunen har en stor andel (53 %) helsepersonell med høyskoleutdanning. Det er en ressurs, men samtidig er det en utfordring med høy alder for helsepersonellet, hvor 28 % av sykepleierne og 52% av

helsefagarbeiderne er over 55 år. Aldersbæreevnen i 2040 er 2,4. Det er under landsgjennomsnittet med 2,7, men bedre enn en del andre kommuner i fylket.

For andre deltjenester som legetjenesten og forebyggende helsetjenester kan det i årene fremover, bli krevende å dekke innbyggernes behov samt innfri myndighetskrav gitt i regelverket. Som alternativ til egne planer for delområdene innen helse- og omsorgssektoren kan en helhetlig helse og omsorgstjenesteplan være et mer rasjonalt og funksjonelt verktøy – i tråd med kommunens intensjon om effektivisert planarbeid og det oppgitte målet om korte planer.

Samfunnssikkerhet

Fylkesmannen opplever at Overhalla kommune jobber godt med samfunnssikkerhet og beredskap i sitt planverk. Ingen videre merknader

Vurdering:

Innspill om økonomi og overordnede føringer tas til etterretning, og vurderes fortløpende ved rulleringer av økonomiplanen.

Innspillene fra landbruk, reindrift og samfunnssikkerhet tas til etterretning og tas med videre i det pågående kommuneplanarbeid.

Temaet klima og miljø omfatter mange forslag og anbefalinger til hvilke strategier kommunen bør ha. Kommunen må i det pågående kommuneplanarbeidet vurdere dette nærmere. Hva som blir med inn av tema og overordna strategiske føringer i samfunnsdelen er per i dag ikke avklart. Når det gjelder plan for naturmangfold, så er planarbeidet med en temaplan startet nå i høst. Innspillene som omhandler denne tas til etterretning og vurderes nærmere i planarbeidet.

Temaet helse og omsorg gir kommunen flere anbefalinger og innspill både når det gjelder folkehelse og helse- og omsorgstjenester. En anbefaling om rullering og oppdatering av oversiktsdokumentet tas til etterretning, og tas inn som en prioritert planoppgave under Kommunal planstrategi i 2021.

Som tidligere nevnt så vil folkehelse være et viktig sektorovergripende tema, og skal synliggjøres i alle aktuelle planer da det er besluttet å ikke lage en egen folkehelseplan.

Det er per i dag ikke besluttet å lage en helhetlig helse og omsorgstjenesteplan. Kommunen ser at en slik plan vil kunne være et mer rasjonalt og funksjonelt verktøy enn flere sektorplaner innenfor tjenesteområdet. Innspillet om en helhetlig plan tas til etterretning.

- *Bane Nor, brev datert 20.10.20*

Ingen merknader til planforslaget

- *Mattilsynet, brev datert 25.10.20*

Ber om at hensyn for drikkevannskilder, nedbørsfelt, traseer, vannkilder for hoved-vannforsyning og reserve vannforsyning får oppmerksomhet i planarbeidet. Ellers ingen merknader eller innvendinger til planstrategien, men forventer selvsagt at drikkevannshensynet blir i varetatt tilstrekkelig i planene.

Vurdering:

Tas til etterretning, og vil bli hensyntatt i de framtidige aktuelle planene.

- *Fylkeskommunen, brev datert 27.10.20*

*Overhalla framstår som svært bevisst på ressursbruk målt opp mot effekt, og setter fokus på sammenhengen mellom plansystem, styring og rapportering. Det er avgjørende å få god kobling mellom økonomiplanen og samfunnsdelen
Arbeidet med FNs bærekraftsmål ser ut til å ha god politisk forankring, noe som er en viktig forutsetning for gode planer og god oppfølging av planene*

Folkehelse

Overhalla utarbeidet i 2018 «Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer». Dette skal være et viktig kunnskapsgrunnlag for utarbeidelse av planstrategi, men skal også kunne brukes i målformuleringer og tiltak i ulike planer. Det vil derfor være viktig at dette oversiktsdokumentet ajourføres med ferske tall. Tillegg bør kommunen ha som ambisjon å legge inn et punkt hvor alle planer viser hvilke konsekvenser tiltaket har for folkehelse – både positivt og negativt. Dette er en god øvelse for at alle sektorer og tjenesteområder ser sin rolle og sitt ansvar i folkehelsearbeidet.

Arealbruk

Fylkeskommunen vil trekke fram at det er veldig bra at kommunen har sett systematisk på dispensasjonssaker for fradeling av boligtomter, og vil vurdere områdene for spredt utbygging.

*Gitt at kommunen opplever det som hensiktsmessig med tanke på framdrifta vil vi anbefale at vurderingene fra planstrategien tas med inn i arbeidet med arealstrategier i samfunnsdelen, som igjen vil danne et godt grunnlag for arealdelen.
Fylkeskommunen noterer seg at Ranem bru er en prioritert satsing, og oppfordrer kommunen til å fortsatt gi innspill til fylkesvegplan.*

Vurdering:

Fylkeskommunens innspill tas til etterretning, og tas med i kommunenes pågående og framtidige planprosesser. Oversiktsdokumentet tas inn under prioriterte planer og foreslås oppdatert i 2021

Konklusjon:

Innkommne uttalelser/innsspill er vurdert og hensyntas i tråd med vurderingene. Kommunedirektøren finner ikke grunnlag for å gjøre særskilte endringer i selve planstrategidokumentet.

Flere av høringsuttalelsene vurderes til å høre innunder pågående revisjon av kommuneplanen og andre planer som er under utarbeidelse/skal utarbeides. Aktuelle innspill vil bli vurdert nærmere i de aktuelle planprosessene.

Det er gjort enkelte mindre endringer Kapittel 4 – tabell over prioriterte planoppgaver i perioden. Dette ut fra innkomne innspill, samt at det er foretatt mindre språklige rettinger og innplassering i tabellen. I tillegg er Utviklingsprogram 2021-2024 tatt ut under Administrasjon.

Kommunedirektøren anbefaler at revidert planstrategi for perioden 2020-2023, datert oktober 2020, vedtas.